

17.11.2020

JAKELU: THLn pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

PÄTEVYYSKOE THL 15/2021 – Mikrobiologiset asumisterveysmääritykset

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Ympäristömikrobiologian yksikkö järjestää yhteistyössä Proftest SYKE pätevyyskoetoiminnan kanssa pätevyyskokeen asumisterveystutkimuksia tekeville laboratorioille.

Pätevyyskoe koostuu kahdesta osiosta. Varsinaisessa osiossa on mukana rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjaviljely, suspensionäytteen laimennossarjaviljely ja puhdaskantojen tunnistus kasvatusalustoilta. Pätevyyskoetta kehitetään edelleen ja tällä kierroksella on jälleen mukana myös rakennusmateriaalinäytteen suoramikroskopointi ja rakennusmateriaalinäytteen suoraviljely, joiden tulokset arvioidaan tulkinnan perusteella. Lisäksi kierroksella on uutena mukana rakennusmateriaalinäytteen qPCR-analytiikka, jonka tulokset arvioidaan myös tulkinnan perusteella.

Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjamenetelmän tulosten arvioinnissa kiinnitetään huomiota kokonaispitoisuuksien mittauserävarmuuteen, jotka pyydetään ilmoittamaan lopputulosten yhteydessä. Kaikki näytteet, lukuun ottamatta qPCR-näytteitä, analysoidaan asumisterveysasetuksen ja sen soveltamisohjeen menetelmillä ja tulkitaan ohjeiden mukaisesti.

NÄYTTEET

Varsinainen osio:

- Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjaviljely (1 näyte)
- Suspensionäytteen laimennossarjaviljely (1 näyte)
- Puhdaskantojen tunnistus kasvatusalustoilta (3 näytettä)

Lisäksi kierroksella näytteet (näytemäärät vahvistetaan näytekirjeessä):

- Rakennusmateriaalinäytteen suoramikroskopointi, analysointi valokuvien perusteella (3 näytettä)
- Rakennusmateriaalinäytteen suoraviljely (semikvantitatiivinen) (1 näyte)
- Mikrobikasvuston osoittaminen rakennusmateriaalissa qPCR-menetelmällä (3 näytettä)

AIKATAULU

Kierrokselle ilmoittautuminen	17.11. – 14.12.2020
Näytteiden lähetys	12.1.2021
Osallistujatulosten raportointi	13.1. – 12.2.2021
Alustava tulosraportti	26.2.2021 mennessä
Loppuraportti	Huhtikuussa 2021

OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta 350 € (+ alv 24 %). Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 8 *Osallistumismaksu*.

Kaisa Jalkainen
THL, järjestäjä

Riitta Koivikko,
Proftest SYKE, vertailumittaustoiminnan asiantuntija

PÄTEVYYSKOKEEN TOTEUTUS

1 JÄRJESTÄJÄ

Järjestäjä ja analytiikan asiantuntija

Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos (THL, T077, www.finas.fi)

Ympäristöterveysyksikkö

Kaisa Jalkanen, puh. 029 5247985

Katja Saarnio: qPCR-analytiikka

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Vertailumittaustoiminnan asiantuntija

Proftest SYKE, Suomen ympäristökeskus SYKE, Laboratoriokeskus (PT01, www.finas.fi)

Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Vertailumittaustoiminnan asiantuntijan sijainen:

Mirja Leivuori, 0295 251 366

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ymparisto.fi / proftest@ymparisto.fi

2 ILMOITTAUTUMINEN

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna 14.12.2020 asti. Ilmoittautuminen on sitova.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://wwwp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@ymparisto.fi.

3 NÄYTTEIDEN TOIMITUS

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **tiistaina 12.1.2021**.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **maanantaina 18.1.2020 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse pätevyyskokeen järjestäjään (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

4 NÄYTTEIDEN SÄILYTYS JA ANALYSOINTI

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C). Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja analysoidaan annettujen ohjeiden mukaisilla tai asumisterveysasetuksen ja sen soveltamisohjeen menetelmillä ja tulkitaan ohjeiden mukaisesti.

Viljely- ja qPCR-näytteet tulee analysoida mahdollisimman nopeasti näytteiden saavuttua.

5 TULOSTEN RAPORTOINTI

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **perjantaina 12.2.2021**. Tulokset raportoidaan ProftestWEBistä ladattavalla tulostiedostolla (Excel-pohjainen).

Proftest SYKE toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään 26.2.2021.

Loppuraportti julkaistaan viimeistään huhtikuussa 2021 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest SYKEN verkkosivuilla (www.syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

HUOM! Asumisterveys tutkimuksia tekevien laboratorioden neuvottelupäivien yhteydessä keväällä 2021 pätevyyskokeen osallistujille ja muille kiinnostuneille tahoille pyritään järjestämään työpaja

suoramikroskopointinäytteiden analysoinnista käyttäen esimerkkinä kierroksella analysoitavana olleita näytteitä.

6 VERTAILUARVOT JA PÄTEVYYDEN ARVIOINTI

Tulokset arvioidaan käyttäen vertailuarvoina asiantuntijalaboratorion (THL) tuloksia tai osallistujien tulosten robusteja keskiarvoja (tai niiden mediaania tai keskiarvoa). Vertailuarvon laskentaan otetaan ainoastaan ne tulokset, joiden tuottamisessa on noudatettu annettuja ohjeita. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

7 LUOTTAMUKSELLISUUS

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

8 OSALLISTUMISMAKSU

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **350 €** (+ alv 24 %). Osallistumismaksu kattaa kaikki näytetyypit, mutta voitte kierrokselle ilmoittautuessanne valita vain ne näytteet, jotka haluatte analysoida. Proftest SYKE laskuttaa osallistumismaksun kevään 2021 aikana. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.